

Rek. 14/2021/2021/Presidiet D 2022

Tidligere nummer A 1822/presidiet
Behandles i Presidiet
UTKAST

Presidiets betenkning over **Nordiska insatser mot högerextremism**

Forslag

Presidiet foreslår at

att Nordisk råd tar meddelelsen om Rek. 14/2021 hva angår "Nordiska insatser mot högerextremism och alla andra former for extremism som hotar våra demokratier" til etterretning og anser den som *ferdigbehandlet* for rådets vedkommende

Bakgrunn

Rekommendationen har følgende formulering:

Enligt artiklarna 45 och 56 i Helsingforsavtalet har Nordiska rådet den 30. Juni 2021 antagit nedanstående rekommendation efter forslag av Presidiet

Nordiska rådet rekommenderar de nordiska regeringarna och Nordiska ministerrådet

att fördjupa det nordiska samarbeidet mot högerextremism och alla andra former for extremism som hotar våra demokratier
att utreda vilka insatser over landsgranser som kunde förstärka arbeidet mot högerextremism och andra former for extremism

Meddelelse fra de nordiske regjeringer

De nordiske regjeringer deler Nordisk råds engasjement for å forebygge og bekjempe høyreekstremisme og alle andre former for ekstremisme som truer våre demokratier. Dette er viktig for å oppnå Visjon 2030 om «et sosialt bærekraftig Norden», og særlig Mål 12 i handlingsplanen: «Opprettholde tilliten og samholdet i Norden, de felles verdiene og det nordiske fellesskapet med fokus på kultur, demokrati, likestilling, inkludering, ikke-diskriminering og ytringsfrihet».

De nordiske regjeringer opprettet et Nordisk nettverk mot ekstremisme i 2015. I nettverket møtes representanter som jobber med policyutvikling på feltet fra relevante departementer i Danmark, Finland, Sverige og Norge. De har jevnlig møter og rådfører seg med hverandre om tema relatert til policy og utvikling av nasjonale tiltak. Formålet med nettverket er blant annet å sikre god informasjonsutveksling og samarbeid mellom de nordiske landene innen forebygging av voldelig ekstremisme.

De nordiske land har også et tett samarbeid med nettverket Nordic Safe Cities. Nettverket jobber med forebygging av ekstremisme, kartlegging av og innsats mot hatefulle ytringer på nett, samt beskyttelse av demokratiet. Samarbeidet inkluderer blant annet en løpende dialog om flere av nettverkets prosjekter, herunder Safe Urban Spaces. Dessuten deltar ledelsen av Nordic Safe Cities ofte i møtene i Nordisk nettverk mot ekstremisme. I Nordic Safe Cities deltar tre danske, to finske, én islandsk, ti norske og to svenske byer.

Flere forskingssentre og universiteter i Norden forsker på ekstremisme. Disse utvikler empirisk og teoretisk kunnskap om årsaker til og konsekvenser av høyreekstremisme og relaterte fenomener. Det pågår nå blant annet to nordiske samarbeidsprosjekter på ekstremismeforskning som er finansiert av Nordisk ministerråd.

Prosjektet HEX-NA («Handling Extremism – Nordic Approaches») ser nærmere på det tverretatlige samarbeidet ved forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme i Danmark, Finland, Norge og Sverige. Forskere fra universitetene i Oslo, Göteborg, Aarhus og Åbo deltar i prosjektet. Videre ser prosjektet «Pan-Nordic and Transnational Dimensions of Nordic Right-Wing Extremism» på en kartlegging av høyreekstremisme i Norden. Et forskerteam fra Danmark, Finland, Norge og Sverige deltar i prosjektet. Resultatet vil utgjøre tre rapporter om henholdsvis (i) nordisk høyreekstremisme i et historisk perspektiv, (ii) trusselen fra nåværende nordiske miljøer og deres interaksjon med globale høyreekstremistiske bevegelser, og (iii) strategier og innsatser i Norden for å forebygge høyreekstremisme. Begge prosjektene planlegges ferdigstilt i løpet av 2022 og vil bidra til nytt kunnskapsgrunnlag for bedre forebygging av ekstremisme i Norden.

I tillegg har Norges justis- og beredskapsdepartement nylig fått midler fra Nordisk ministerråd til prosjektet Risikovurdering og reintegrering av radikaliserede i Norden - Komparativ analyse og anbefalinger. Prosjektet skal legge til rette for kunnskapsoverføring mellom de nordiske landene, bidra til policyutvikling og identifisere effektive metoder og tiltak for risikovurderinger og reintegrering av radikaliserede individer i Norden.

Rekommandasjonen anses som oppfylt.

Presidiets synspunkter

Regjeringene beskriver et omfattende nordisk samarbeid for å forbygge ekstremisme, særlig på forskningsplan, og de ulike programmene fremstår som viktige og relevante. Det fremkommer ingen konkret informasjon om politiets og sikkerhetsmynd-

dighetenes fellesnordiske innsatser for å bekjempe ekstremisme. Borgerne i Norden mener ifølge en [undersøkelse fra 2021](#) at kriminalitetsbekjempelse på tvers av landegrensene er noe av det viktigste man kan samarbeide om i Norden. Presidiet foreslår at Nordisk råd tar meddelelsen til etterretning og anser den som ferdigbehandlet for rådets vedkommende, men at man fortsatt følger utviklingen på feltet nøye.